Korrupsiyaga qarshi kurashish va komplaens nazorati			
Hujjat nomi:	**O‘zbekiston texnik jihatdan tartibga solish agentligi va uning tizim tashkilotlarida korrupsiyaviy xavf-xatarlarni baholash USLUBIYoTI**	Hujjat belgisi:	**11**
Amal qilish muddati:	**3 yil**	Tahrir:	**1**

O‘zbekiston Texnik jihatdan tartibga
solish agentligining
2025-yil 4-fevraldagi
10-son buyrug‘iga
10-Ilova

O‘zbekiston texnik jihatdan tartibga solish agentligi va uning tizim tashkilotlarida korrupsiyaviy xavf-xatarlarni baholash

USLUBIYOTI

1 bob. Umumiy qoidalar

1. Mazkur uslubiyot O‘zbekiston texnik jixatdan tartibga solish agentligi va uning tizim tashkilotlariga (keyingi o‘rinlarda – Agentlik va uning tizim tashkilotlari) yuklangan vazifa va majburiyatlarni bajarishda yuzaga kelib chiqadigan korrupsiyaviy xavf-xatarlarni baholash bo‘yicha qoidalarni belgilab beradi hamda Agentlikda korrupsiyaviy xavf-xatarlarni baholashga yagona yondashuvni shakllantirishga qaratilgan.

2. Quyidagilar Agentlik va uning tizim tashkilotlarida korrupsiyaviy- xavf-xatarlarni baholashning maqsadi hisoblanadi:

Agentlik va uning tizim tashkilotlari faoliyatini kompleks tahlil qilish orqali korrupsiya xavf-xatariga eng ko‘p moyil bo‘lgan funksiya va lavozimlarini belgilash;

korrupsiyaviy xavf-xatarlarni minimallashtirish bo‘yicha samarali oldini olish choralarini ishlab chiqish.

3. Agentlik va uning tizim tashkilotlaridagi korrupsiyaviy xavf- xatarlarni baholash quydagilarni ishlab chiqilishini nazarda tutadi:

Korrupsiyaviy xavf-xatarlar xaritasi;

Agentlik va uning tizim tashkilotlarida, korrupsiyaga qarshi kurashish choralar (tadbirlar)ni, mas’ul shaxslarni, amalga oshirish mexanizmi va muddatlarini o‘z ichiga belgilab olgan Korrupsiyaga qarshi kurashish bo‘yicha dastur.

4. Agentlik va uning tizim tashkilotlaridagi korrupsiyaviy xavf- xatarlarni baholash har yili yoki quyidagi holatlar yuzaga kelganda amalga oshiriladi:

korrupsiyaviy xavf-xatarlarni birlamchi baholash zaruriyati;

O‘zbekiston Respublikasi qonunchilik talablarining o‘zgarishi;

funksiya yoki tartib-taomilning amalga oshirilishiga sezilarli ravishda ta’sir ko‘rsatuvchi Agentlikning ichki hujjatlari o‘zgarishi;

Agentlik va uning tizim tashkilotlari tuzilmasining, funksiyalarini amalga oshirishida o‘ziga xos jihatlarining o‘zgarishi, yangi funksiyalarning yuklanishi;

Agentlik va uning tizim tashkilotlari funksiyalarining korrupsiyaviy xavf-xatar darajasiga ta’sir ko‘rsatishi mumkin bo‘lgan boshqa shart- sharoitlarning kelib chiqishi.

5. Ushbu Uslubiyotda quyidagi asosiy tushunchalardan foydalaniladi:

qoldiq xavf-xatar – korrupsiyaviy xavf-xatarni minimallashtirishga qaratilgan choralarni qabul kilingandan so‘ng qoluvchi xavf-xatar (ya’ni, amaldagi korrupsiyaga qarshi kurashish siyosatni va tartib-taomillarni, xavf-xatarlarni minimallashtirish bo‘yicha chora-tadbirlarni va joriy etilgan nazoratlarni hisobga olgan holda);

korrupsiyaviy xavf-xatar – xodimlar yoki uchinchi shaxslar tomonidan Agentlik va uning tizim tashkilotlari nomidan va (yoki) ularning manfaatlarini ko‘zlab korrupsiyaviy xatti-harakatlarni sodir etish xavfi;

korrupsiyaviy xavf-xatarlarni baholash – Agentlik va uning tizim tashkilotlari tomonidan amalga oshiriladigan funksiyalarni tahlil qilish, ularning korrupsiyaviy xavf-xatarga moyillik darajasini aniqlash, shuningdek funksiyalar doirasida amalga oshiriladigan tegishli tartib-taomillar uchun o‘ziga xos va qoldiq korrupsiyaviy xavf-

xatarlarni baholash faoliyati;

korrupsiyaviy xavf-xatarlarning birlashgan xaritasi – Agentlik va uning tizim tashkilotlaridagi korrupsiyaviy xavf-xatarlarni baholash natijalari bo‘yicha tuziladigan va Agentlik va uning tizim tashkilotlari funksiyalari va tartib-taomillarining umumiy ro‘yxati, tegishli funksiyalarni amalga oshirish bilan bog‘liq ehtimoliy korrupsiyaviy xavf-xatar (sxemalar) tasnifi, o‘ziga xos va qoldiq korrupsiyaviy xavf-xatarlar darajasi, ularni minimallashtirish choralari va aniqlangan korrupsiyaviy xavf-xatarni minimallashtirish chora-tadbirlarini amalga oshirish uchun mas’ul bo‘lgan xodimlar lavozimlarini o‘z ichiga oluvchi birlashgan hujjat;

korrupsiyaviy xarakatlar – xodim tomonidan bevosita yoki bilvosita shaxsan yoki uchinchi shaxslar orqali pora beruvchi manfaatlari yo‘lida harakat yoki harakatsizlik uchun moddiy manfaatdor bo‘lishi, shu jumladan pul, qimmatbaho qog‘oz, boshqa ko‘rinishdagi mulk va mulkiy huquqlar, mulkiy harakterdagi xizmatlar olish, talab qilish, undirish, taklif qilish yoki berish, pora berish va/yoki olish yoki bunda vositachilik qilishda, rasmiyatchiliklarni soddalashtirish uchun to‘lovlar undirish (pora olish) va boshqa noqonuniy maqsadlarda o‘z xizmat vazifalaridan noqonuniy foydalanish;

korrupsiyaga oid huquqbuzarlik – korrupsiya alomatlariga ega bo‘lgan, sodir etilganligi uchun qonunchilikda javobgarlik nazarda tutilgan qilmish;

tartib-taomil – Agentlik va uning tizim tashkilotlari funksiyalarini amalga oshirish doirasidagi xodimlar, bo‘linmalar tomonidan bajariladigan yoki bitta natijaga qaratilgan, yohud ma’lum bir funksiyaning ajralmas elementi hisoblangan, alomatlar bo‘yicha bir guruhga birlashtirish mumkin bo‘lgan harakatlar yig‘indisi;

funksiya – bir nechta tartib-taomilni o‘z ichiga olishi mumkin bo‘lgan Agentlik va uning tizim tashkilotlarining ichki jarayon (faoliyat yo‘nalishlari)laridan biri;

ekspert fikri – aniq fakt yoki hodisa bo‘yicha xodim yoki bo‘linmaning sub’ektiv qarashi yoki fikriga asoslangan qarori.

o‘ziga xos xavf-xatar – Agentlik va uning tizim tashkilotlari faoliyati va amalga oshirilayotgan funksiyalari spesifikasidan kelib chiqadigan xavf-xatari, shu bilan birga uni kamaytirishga qaratilgan chora-tadbirlarni amalga oshirilishi hisobga olinmagan holda (ya’ni, amaldagi korrupsiyaga qarshi kurashish siyosati va tartib-taomillari, xavf-xatalarni minimallashtirishga qaratilgan chora-tadbirlar va joriy etilgan nazoratlar hisobga olinmagan holda);

hududiy yoki tarkibiy bo‘linmaning korrupsiyaviy xavf-xatarlari xaritasi – Agentlik va uning tizim tashkilotlarining hududiy yoki tarkibiy bo‘linmasidagi korrupsiyaviy xavf-xatarlarni baholash natijalari bo‘yicha tuziladigan hamda organ yoki muassasa funksiyalari va tartib-taomillarining umumiy ro‘yxati, tegishli funksiyalarni amalga oshirish bilan bog‘liq ehtimoliy korrupsiyaviy xavf-xatar (sxemalar) tasnifi, o‘ziga xos va qoldiq korrupsiyaviy xavf-xatarlar darajasi, ularni minimallashtirish choralari va aniqlangan korrupsiyaviy xatarni minimallashtirish chora-tadbirlarini amalga oshirish uchun mas’ul bo‘lgan xodimlar lavozimlarini o‘z ichiga oluvchi hujjat.

6. Agentlik va uning tizim tashkilotlaridagi korrupsiyaviy xavf- xatarlarni baholash Korrupsiyaga qarshi ichki nazorat tuzilmasi (keyingi o‘rinlarda – Korrupsiyaga qarshi kurashish va komplaens nazorati tuzilmasi) tomonidan tashkilot rahbari topshirig‘i asosida

amalga oshiriladi. Agentlik va uning tizim tashkilotlari rahbari topshirig‘ida baholashni o‘tkazish aniq muddatlari ko‘rsatiladi.

7. Korrupsiyaviy xavf-xatarlarni baholashda Korrupsiyaga qarshi kurashish va komplaens nazorati tuzilmasi quyidagi vazifalarni amalga oshiradi:

korrupsiyaga qarshi kurashish bo‘yicha mas’ullarni jalb qilgan holda Agentlik va uning tizim tashkilotlarida xavf-xatarlarni baholash jarayonini tashkillashtiradi;

Agentlik va uning tizim tashkilotlarida korrupsiyaviy xavf-xatarlarni baholash jarayoni ustidan umumiy nazoratni amalga oshiradi;

Agentlik va uning tizim tashkilotlaridagi korrupsiyaga qarshi kurashish bo‘yicha mas’ullar, shuningdek tashkilot markaziy apparati, hududiy va tarkibiy bo‘linmalariga mazkur Uslubiyotda ko‘zda tutilgan tartibga rioya qilish bo‘yicha maslahatlar beradi;

markaziy apparat bo‘linmalarining korrupsiyaviy xavf-xatarlar xaritasini tuzadi va Agentlik va uning tizim tashkilotlarining korrupsiyaga qarshi kurashish yo‘nalishiga mas’ul rahbar o‘rinbosari bilan kelishadi;

markaziy apparat, hududiy va tarkibiy bo‘linmalarning korrupsiyaviy xavf-xatarlari xaritasini Agentlik va uning tizim tashkilotlarining korrupsiyaviy xavf-xatarlarning birlashgan xaritasiga umumlashtiradi;

Agentlik va uning tizim tashkilotlari rahbari va tegishli hududiy va tarkibiy bo‘linmalar rahbarlariga xavf-xatarlarni baholash natijalari va korrupsiyaviy xavf-xatarlarning birlashgan xaritasini taqdim etadi;

tasdiqlangan xavf-xatarlar xaritasi asosida hududiy va tarkibiy bo‘linmalar tomonidan ishlab chiqilgan korrupsiyaga qarshi kurashish bo‘yicha dasturlar loyihalarini ko‘rib chiqadi va ularni qabul qilish maqsadga muvofiqligi to‘g‘risida xulosa beradi;

markaziy apparat bo‘linmalarining korrupsiyaga qarshi kurashish bo‘yicha dasturini ishlab chiqadi va Agentlik va uning tizim tashkilotlarining korrupsiyaga qarshi kurashish yo‘nalishiga mas’ul rahbar o‘rinbosari bilan kelishadi;

markaziy apparat, hududiy va tarkibiy bo‘linmalarning korrupsiyaga qarshi kurashish bo‘yicha dasturi asosida Agentlik va uning tizim tashkilotlarining korrupsiyaga qarshi kurashish dasturini ishlab chiqadi;

Agentlik va uning tizim tashkilotlarida korrupsiyaviy xavf-xatarlarni minimallashtirish bo‘yicha chora-tadbirlarini muvofiqlashtiradi va ularni nazorat qiladi;

ushbu Uslubiyotda ko‘zda tutilgan boshqa vazifalarni amalga oshiradi.

Korrupsiyaga qarshi kurashish va komplaens nazorati tuzilmasi zarur hollarda markaziy apparat tarkibiy bo‘linma rahbarlari va korrupsiyaga qarshi kurashish bo‘yicha mas’ullardan qo‘shimcha axborot va hujjatlarni talab qilib oladi.

8. Korrupsiyaga qarshi kurashish bo‘yicha mas’ullar quyidagi vazifalarni amalga oshiradi:

tegishli hududiy va tarkibiy bo‘linmalarda korrupsiyaviy xavf-xatarlar baholanishini tashkil qiladi va o‘tkazadi;

tegishli hududiy va tarkibiy bo‘linmalarda korrupsiyaviy xavf-xatarlarni baholash jarayoni ustidan nazoratni amalga oshiradi;

tegishli hududiy va tarkibiy bo‘linmalarning korrupsiyaviy xavf-xatarlar xaritasini tuzadi va ushbu Uslubiyotda ko‘zda tutilgan tartibda kelishilishini ta’minlaydi;

tegishli hududiy va tarkibiy bo‘linmalarning korrupsiyaga qarshi kurashish bo‘yicha dasturlarini ishlab chiqadi va ushbu Uslubiyotda ko‘zda tutilgan tartibda kelishilishini ta’minlaydi;

tegishli hududiy va tarkibiy bo‘linmalarda korrupsiyaviy xavf-xatarlarni minimallashtirish bo‘yicha chora-tadbirlarini amalga oshirishni muvofiqlashtiradi va nazorat qiladi;

ushbu Uslubiyotida ko‘zda tutilgan boshqa vazifalarni amalga oshiradi.

Korrupsiyaga qarshi kurashish bo‘yicha mas’ullar zarur hollarda tegishli hududiy va tarkibiy bo‘linma xodimlaridan qo‘shimcha axborot va hujjatlarni talab qilib oladi.

2 bob. Korrupsiyaviy xavf-xatarlarni dastlabki baholash

9. Agentlik va uning tizim tashkilotlarida korrupsiyaviy xavf-xatarlarni dastlabki baholash jarayoni tegishli buyruqlar va ularda ko‘rsatilgan muddatlar asosida amalga oshiriladi.

Korrupsiyaviy xavf-xatarlarni dastlabki baholashning umumiy muddati 3 oydan oshmasligi lozim.

10. Korrupsiyaviy xavf-xatarlarni dastlabki baholash funksiyalarning korrupsiyaviy xavf-xatarga moyillik darajasini dastlabki baholash va tegishli funksiyalar doirasida Agentlik va uning tizim tashkilotlarida xodimlari tomonidan amalga oshiriladigan ayrim tartib-taomillarning korrupsiyaviy xavf-xatar darajasini baholashni o‘z ichiga oladi.

11. Korrupsiyaviy xavf-xatarlarni dastlabki baholash, pastdan tegishli markaziy, hududiy va tarkibiy bo‘linmalardan) tepaga (tashkilot darajasigacha), mazkur bobning 12-21 bandlarida ko‘rsatilgan tartib va ketma-ketlikda amalga oshiriladi.

12. Korrupsiyaga qarshi kurashish komplaens nazorati tuzilmasi ushbu Uslubiyotiga 1-ilovada keltirilgan Korrupsiyaviy xavf-xatarlar xaritasini ishlab chiqish bo‘yicha Agentlik va uning tizim tashkilotlarining markaziy apparati, hududiy va tarkibiy bo‘linmalariga ko‘rsatma yuborilishini ta’minlaydi.

Ko‘rsatmada tasdiqlangan Korrupsiyaviy xavf-xatarlar xaritasini korrupsiyaga qarshi kurashish va komplaens nazorati tuzilmasiga taqdim etish muddatlari ko‘rsatilib, bu muddat yigirma besh ish kunidan kam bo‘lmasligi kerak.

13. Agentlik va uning tizim tashkilotlarining markaziy apparat tarkibiy bo‘linmalarining Korrupsiyaviy xavf-xatarlar xaritasi tegishli bo‘linmalar tomonidan ishlab chiqilib, korrupsiyaga qarshi kurashish komplaens nazorati tuzilmasiga markaziy apparat uchun yagona Korrupsiyaviy xavf-xatarlar xaritasini tuzish maqsadida kiritiladi. Markaziy apparat tarkibiy bo‘linmalarining Korrupsiyaviy xavf-xatarlar xaritasi korrupsiyaga qarshi kurashish komplaens nazorati tuzilmasi tomonidan Agentlik va uning tizim tashkilotlarining korrupsiyaga qarshi kurashish yunalishiga mas’ul rahbar o‘rinbosari bilan kelishiladi.

14. Agentlik va uning tizim tashkilotlarining hududiy va tarkibiy bo‘linmalarining

Korrupsiyaviy xavf-xatarlar xaritasi tegishli bo‘linmaning Korrupsiyaga qarshi kurashish bo‘yicha mas’ullari tomonidan ishlab chiqiladi va tegishli hududiy va tarkibiy bo‘linma rahbarlari bilan kelishiladi. Tegishli rahbar bilan kelishilgan Korrupsiyaviy xavf-xatarlar xaritasi Korrupsiyaga qarshi kurashish va komplaens nazorati tuzilmasiga ko‘rib chiqish uchun kiritiladi.

15. Agentlik va uning tizim tashkilotlari markaziy apparati, hududiy va tarkibiy bo‘linmalari tomonidan ishlab chiqilgan Korrupsiyaviy xavf-xatarlar xaritasiga oid savollar yuzaga kelgan taqdirda, Korrupsiyaga qarshi kurashish va komplaens nazorati tuzilmasi xodimlari tegishli tarkibiy bo‘linmaga izoh berish yoki xaritaga tuzatish kiritish uchun so‘rov yuboradi. Bunda, so‘rovga javob so‘rov olingan kundan boshlab besh ish kunidan oshmagan muddatda yuborilishi lozim.

16. Korrupsiyaga qarshi kurashish va komplaens nazorati tuzilmasi xodimlari o‘z ekspertlik fikriga tayangan holda Korrupsiyaviy xavf-xatarlar xaritasiga o‘zgartirishlar kiritishlari mumkin.

17. Markaziy apparat, hududiy va tarkibiy bo‘linmalarning korrupsiyaviy xavf-xatarlar xaritalari asosida Korrupsiyaga qarshi kurashish va komplaens nazorati tuzilmasi Agentlik va uning tizim tashkilotlarining korrupsiyaviy xavf-xatarlarning birlashgan xaritasini ishlab chiqadi.

18. Korrupsiyaviy xavf-xatarlarning birlashgan xaritasini tuzish muddati, markaziy apparat, hududiy va tarkibiy bo‘linmaning korrupsiyaviy xavf-xatarlari xaritasi tasdiqlangan sanadan boshlab, o‘n ish kunidan oshmasligi kerak.

19. Korrupsiyaviy xavf-xatarlarning birlashgan xaritasi Agentlik va uning tizim tashkilotlarining Korrupsiyaga qarshi kurashish va komplaens nazorati tuzilmasi taqdimnomasiga asosan Agentlik va uning tizim tashkilotlari rahbari tomonidan tasdiqlanadi.

20. Qoldik korrupsiyaviy xavf-xatarning yuqori darajasi bilan ifodalanadigan tartib-taomillar uchun Korrupsiyaga qarshi kurashish va komplaens nazorati tuzilmasi va korrupsiyaga qarshi kurashish uchun mas’ullar ushbu Uslubiyotining 2-ilovasiga muvofiq korrupsiyaviy xavf-xatarlarga eng ko‘p moyil bo‘lgan lavozimlar ro‘yxatini ishlab chiqadi.

21. Agentlik va uning tizim tashkilotlarining korrupsiyaviy xavf- xatarlarga eng ko‘p moyil bo‘lgan lavozimlar ro‘yxati Korrupsiyaga qarshi kurashish komplaens nazorati tuzilmasi va korrupsiyaga qarshi kurashish uchun mas’ullar taqdimnomasiga asosan Agentlik va uning tizim tashkilotlari rahbari va tegishli hududiy va tarkibiy bo‘linmalar rahbarlari tomonidan tasdiqlanadi.

22. Korrupsiyaga qarshi kurashish bo‘yicha mas’ullar tomonidan tasdiqlangan Korrupsiyaviy xavf-xatarlarning xaritasida belgilangan chora-tadbirlarga asosan hududiy va tarkibiy bo‘linmalarning Korrupsiyaga qarshi kurashish bo‘yicha dasturi ushbu Uslubiyotning 3-ilovasiga muvofiq Korrupsiyaviy xavf- xatarlarning xaritasi tasdiqlangan sanadan o‘n ish kuni ichida ishlab chiqilib tasdiqlanadi.

Hududiy va tarkibiy bo‘linmalarning Korrupsiyaga qarshi kurashish bo‘yicha dasturi Korrupsiyaga qarshi kurashish komplaens nazorati tuzilmasi bilan

kelishilgandan so‘ng tegishli hududiy va tarkibiy bo‘linma rahbarlari tomonidan tasdiqlanadi.

23. Agentlik va uning tizim tashkilotlarining Korrupsiyaga qarshi kurashish dasturi markaziy apparat bo‘linmalarining korrupsiyaviy xavf- xatarlarni minimallashtirish bo‘yicha chora-tadbirlarini inobatga olgan holda Korrupsiyaga qarshi kurashish komplaens nazorati tuzilmasi tomonidan ishlab chiqiladi hamda Agentlik va uning tizim tashkilotlari raxbari tomonidan tadiqlanadi.

3-bob. Korrupsiyaviy xavf-xatarlarning keyingi (har yillik) baholanishi

24. Agentlik va uning tizim tashkilotlarida korrupsiyaviy xavf- xatarlarning keyingi baholanishi doimiy ravishda, bir yilda kamida bir marta, qoida tariqasida yil boshida Agentlik va uning tizim tashkilotlari rahbarining tegishli buyrug‘i asosida o‘tkaziladi.

Keyingi (har yillik) korrupsiyaviy xavf-xatarlarni baholash muddati 2 oydan oshmasligi lozim.

25. Yillik korrupsiyaviy xavf-xatarlarni baholash ushbu uslubiyotning 2-bobida ko‘rsatilgan korrupsiyaviy xavf-xatarlarni dastlabki baholash tartibida amalga oshiriladi.

26. Har yillik korrupsiyaviy xavf-xatarlarni baholash boshlanishidan oldin Korrupsiyaga qarshi kurashish komplaens nazorati tuzilmasi Agentlik va uning tizim tashkilotlarining markaziy apparati, hududiy va tarkibiy bo‘linmalari rahbarlariga oldingi baholash davriga nisbatan qonunchilikda yoki ichki idoraviy hujjatlarga kiritilgan o‘zgarishlarni aniqlash maqsadida ushbu Uslubiyotga 4-ilovaga mos shaklda So‘rovnoma yuboradi.

27. Korrupsiyaga qarshi kurashish va komplaens nazorati tuzilmasi markaziy apparat, hududiy va tarkibiy bo‘linmalar rahbarlari tomonidan to‘ldirilgan So‘rovnomalarni yig‘adi, tahlil qiladi.

4-bob. Agentlik va uning tizim tashkilotlarida amalga oshiriladigan funksiyalar va tartib-taomillarning korrupsiyaviy xavf-xatar darajasini baholash tartibi

28. Korrupsiyaviy xavf-xatarlarni baholash tashqi va ichki axborot manbalaridagi ma’lumotlar tahlili asosida amalga oshiriladi, jumladan:

Agentlik va uning tizim tashkilotlarining funksiyalarini tartibga soluvchi normativ-huquqiy hujjatlar va tashkilotning ichki hujjatlari (misol uchun, tarkibiy bo‘linmalar, xodimlarning lavozim yo‘riqnomalari to‘g‘risidagi nizomlar va h.k.);

ichki tekshiruvlar materiallari, shu bilan birga xizmat tekshiruvlari materiallari;

ichki audit va korrupsiyaga qarshi kurashish bo‘yicha monitoring natijalari; odob-ahloq komissiyasi yig‘ilishlari natijalari;

manfaatdor tomonlar, davlat xizmati oluvchilar, ekspertlar va boshqa manfaatdor shaxslar orasida o‘tkazilgan so‘rov, jumladan ijtimoiy tadqiqotlar natijalari bo‘yicha Agentlik va uning tizim tashkilotlarining xodimlari tomonidan sodir etilgan korrupsiyaviy harakatlarga oid murojaatlar;

Agentlik va uning tizim tashkilotlari faoliyatidagi huquqbuzarliklarga oid statistik ma’lumotlar;

korrupsiyaviy harakatlar to‘g‘risida xabar berishga mo‘ljallangan aloqa kanallariga kelib tushgan jismoniy va yuridik shaxslarning murojjatlari;

Agentlik va uning tizim tashkilotlari xodimlari tomonidan sodir etilgan korrupsiyaviy harakatlar yoki odob-ahloq qoidalariga rioya qilmaslik to‘g‘risida OAVdagi ma’luomotlar;

ijtimoiy tarmoqlarda qoldirilgan izohlar;

huquqni muhofaza qiluvchi organlari tomonidan taqdim etilgan materiallar, jumladan jinoyat ishlariga doir axborotlar va boshqalar.

29. Korrupsiyaviy xavf-xatarlarni baholash jarayonida Agentlik va uning tizim tashkilotlarining har bir funksiyasi va tartib-taomili bo‘yicha korrupsiyaviy harakatlarni sodir etilishi imkoniyatlar borligi bo‘yicha tahlil qilish lozim.

30. Har bir funksiya quyidagi shkala bo‘yicha baholanadi:

Korrupsiyaviy xavf-xatarlarga eng ko‘p moyil bo‘lgan funksiya;

Korrupsiyaviy xavf-xatarlarga eng kam moyil bo‘lgan funksiya.

31. O‘rganilayotgan funksiya doirasida amalga oshirilayotgan tartib- taomillarning o‘ziga xos xavf-xatarini baholash quyidagi mezonlarga ko‘ra amalga oshiriladi:

o‘ziga xos yuqori xavf-xatar korrupsiyaviy xavf-xatarlarga eng ko‘p moyil bo‘lgan funksiyalar doirasida amalga oshiriladigan tartib-taomillarga beriladi; o‘ziga xos o‘rta xavf-xatar korrupsiyaviy xavf-xatarlarga eng kam moyil bo‘lgan funksiyalar doirasida amalga oshiriladigan tartib-taomillarga beriladi; o‘ziga xos past xavf-xatar xavf-xatarlar ko‘zda tutilmagan va Agentlik va uning tizim tashkilotlarining Korrupsiyaga qarshi kurashish komplaens nazorati tuzilmasining asosli xulosasi asosida istisno tariqasida qo‘llanilishi mumkin.

32. Qoldiq korrupsiyaviy xavf-xatar darajasini baholash xavf-xatarli hodisani amalga oshishining ehtimoli (mazkur Uslubiyotning 5-ilovasi 5.1 jadvaldagi mezonlarga qarang) va korrupsiyaviy xavf-xatarning oqibat darajasi (mazkur Uslubiyotining 5-ilovasi 5.2 jadvalidagi mezonlarga qarang)ni hisobga olgan holda xavf-xatarlar ahamiyatlilik shaklidan foydalanib amalga oshiriladi (mazkur Uslubiyoti 5-ilovasidagi 5.1 rasm).

5 bob. Korrupsiyaviy xavf-xatarning qoldiq darajasini minimallashtirish choralari

33. Korrupsiyaviy xavf-xatarlarni minimallashtirish chora-tadbirlarini belgilashda:

har bir chora Agentlik va uning tizim tashkilotlari xodimlari uning maqsadlari, pirovard natijasi va ma’lum bir korrupsiyaviy xavf-xatarni minimallashtirish bilan aloqasini tushunishi uchun aniq va ravshan ifoda etilishi;

har bir chora uchun uni amalga oshirish muddati yoki davriyligi belgilanishi, uni amalga oshirish uchun mas’ul shaxslar, amalga oshirilishini monitoring qilish va samaradorligini baholash mexanizmlari aniqlab olinishi zarur.

34. Agentlik va uning tizim tashkilotlarining korrupsiyaviy xavf- xatarlar xaritasiga kiritilgan, aniqlangan korrupsiyaviy xavf-xatarlarni minimallashtirish chora-tadbirlari Agentlik va uning tizim tashkilotlarining Korrupsiyaga qarshi kurashish dasturlariga ham kiritiladi (mazkur Uslubiyotining 6-ilovasi).

35. Agentlik va uning tizim tashkilotlaridagi korrupsiyaviy xavf- xatarlarni minimallashtirish chora-tadbirlarini amalga oshirish ustidan nazorat Korrupsiyaga qarshi kurashish va komplaens nazorati tuzilmasi tomonidan amalga oshiriladi.

6 bob. Yakuniy qoidalar

36. Zarurat bo‘lganda, Agentlik va uning tizim tashkilotlarining korrupsiyaviy xavf-xatarlar xaritasi va korrupsiyaga qarshi kurashish dasturiga o‘zgartirish va qo‘shimchalar kiritish bilan bog‘liq masalalar bo‘yicha Korrupsiyaga qarshi kurashish va komplaens nazorati tuzilmasi tomonidan Agentlik va uning tizim tashkilotlari rahbariga takliflar kiritiladi.

O‘zbekiston texnik jihatdan tartibga solish agentligi va uning tizim tashkilotlarida korrupsiyaviy xavf-xatarlarni baholash uslubiyotiga 1-ilova

O‘zbekiston texnik jihatdan tartibga solish agentligi va uning tizim tashkilotlarida korrupsiyaviy xavf- xatarlar xaritasi

№	Funksiya nomi	Funksiyaning korrupsiyaviy xavf-xatarga moyillik darajasi(eng ko‘p moyil / eng kam moyil)	Funksiya doirasida bajarilayotgan tartib-taomil nomi	Tartib-taomilni bajarish uchun mas’ul bo‘lgan shaxslar (lavozimi, bo‘linmasi)	Ehtimoliy korrupsiyaviy sxema (xavf-xatar)ning qisqacha ta’rifi	O‘ziga xos korrupsiyaviy xavf-xatar (yuqori/ o‘rta/past)	Mavjud nazorat tartib-taomillari / korrupsiyaviy xavf-xatarlarni minimallashtirish choralari	Nazorat tartib-taomillari/ korrupsiyaviy xavf-xatarlarni minimallashtirish chora-tadbirlarini tartibga soluvchime’yoriy-huquqiy va ichki hujjatlar	Nazorat tartib-taomillari/korrupsiyaviy xavf- xatarlarni minimallashtirish chora-tadbirlarini amalga oshirish uchun mas’ul shaxslar (lavozimi, bo‘linmasi)	Qoldiq xavf-xatar darajasi (yuqori / o‘rta / past)	Korrupsiyaviy xavf-xatarlarni minimallashtiri sh bo‘yicha chora-tadbirlarni amalga oshirish muddatlari	Izohlar (zarur hollarda)
1												
2												

1. Bo‘linma
1.1. Tashkilot nomi
1.2. Departament/Boshqarma
1.3. Bo‘lim
2. To‘ldirish uchun mas’ul
2.1. FISh
2.2. Lavozimi
2.3. Bog‘lanish uchun (elektron pochta, telefon)

O‘zbekiston texnik jihatdan tartibga solish agentligi va uning tizim tashkilotlarida korrupsiyaviy xavf-xatarlarni baholash uslubiyotiga
1-ilova

Korrupsiya xavf-xatariga eng ko‘p moyil bo‘lgan lavozimlar RO‘YXATI

№	Tashkilot nomi	Tashkilot tuzilmasi nomi	Lavozim (funksiyalarini bajarish uchun mas’ul bo‘lgan shaxslarni ko‘rsatgan holda)
1.1.			
...			
2.1.			
...			

O‘zbekiston texnik jihatdan tartibga solish agentligi va uning tizim tashkilotlarida korrupsiyaviy xavf- xatarlarni baholash uslubiyotiga
3-ilova

O‘zbekiston texnik jihatdan tartibga solish agentligi va uning tizim tashkilotlarining korrupsiyaga qarshi kurashish dasturi

№	**Tashkilot nomi**	**Korrupsiyaviy** xavf-**xatarni minimmallashtirish bo‘yicha choralar/tadbirlar/tartib-taomillar**	**Amalga oshirish mexanizmi**	**Bajarish muddatlari**	**Mas’ul ijrochilar (FISh, lavozimi)**
1.1.					
1.2.					
...					
2.1.					
2.2.					
...					

O‘zbekiston texnik jihatdan tartibga solish agentligi va uning tizim tashkilotlarida korrupsiyaviy xavf-xatarlarni baholash uslubiyotiga 4-ilova

Korrupsiyaviy xavf-xatarlarni keyingi bosqichda baholash uchun O‘zbekiston texnik jihatdan tartibga solish agentligi va uning tizim tashkilotlarining bo‘limi/boshqarmalarini tasniflash bo‘yicha so‘rovnoma
ShAKLI

Quyidagi savollarga javob bersangiz (kerakligisini tagiga chizing):

1. Korrupsiyaviy xavf-xatar so‘nggi martta baholangandan so‘ng qonunchilikda qandaydir o‘zgarishlar sodir bo‘lganmi? Agar javob ijobiy bo‘lsa, quyida keltirilgan jadvalga tegishli ma’lumotlarni kiriting.

A) Ha B) Yo‘q

2. Tarkibiy bo‘linmangiz tomonidan bajariladigan tuzilma yoki funksiya faoliyatini tartibga soluvchi ichki hujjatlarda korrupsiyaviy xavf-xatar so‘nggi martta baholangandan so‘ng qandaydir o‘zgarishlar sodir bo‘lganmi? Agar javob ijobiy bo‘lsa, quyida keltirilgan shaklga tegishli ma’lumotlarni kiriting.

A) Ha B) Yo‘q

3. Korrupsiyaviy xavf-xatar so‘nggi martta baholangandan so‘ng davlat boshqaruv organlari faoliyati/tuzilmasida tarkibiy bo‘linmangiz tomonidan bajarilayotgan funksiyaga ta’sir qilgan/ta’sir qilishi mumkin bo‘lgan qandaydir o‘zgarishlar yuz berdimi? Agar javobingiz ijobiy bo‘lsa, quyida keltirilgan shaklga tegishli ma’lumotlarni kiriting.

A) Ha B) Yo‘q

4. Korrupsiyaviy xavf-xatarlarni avvalgi baholashda ko‘zda tutilgan korrupsiyaviy xavf-xatarlarni minimallashtirish chora- tadbirlari amalga oshirildimi? Nima va qachon amalga oshirilganini ta’riflab bering. Agar amalga oshirilmagan yoki qismay amalga oshirilgan bo‘lsa, sababini yozing.

A) Ha B) Yo‘q V) Qisman amalga oshirilgan

_____

5. Davlat organi/idorasi tizimi bo‘linmalarida funksiyalarni bajarish va tartib-taomillarni amalga oshirishga ta’sir ko‘rsatishi mumkin bo‘lgan boshqa shart-sharoitlar mavjudmi? Agar javobingiz ijobiy bo‘lsa, quyida keltirilgan jadvalga tegishli ma’lumotlarni kiriting.

A) Ha B) Yo‘q

№	Tashkilot nomi	Tashkilot tuzilmasi nomi	Funksiyalar o‘zgargani sabablari	O‘zgargan funksiya ta’rifi	Funksiya doirasida bajarilayotgan yangi/o‘zgargan tartib-taomillar	Tartib-taomillarni bajarish uchun mas’ul shaxslar (FISh, lavozimi)
1.1.1.						
1.1.2.						
...						

Tashkilot _____
Bo‘linma _____
To‘ldirayotgan shaxsning lavozimi _____
To‘ldirayotgan shaxsning FISh _____
Imzo _____
To‘ldirish sanasi _____

O‘zbekiston texnik jihatdan tartibga solish agentligi va uning tizim tashkilotlarida korrupsiyaviy xavf-xatarlarni baholash uslubiyotiga
5-ilova

5.1-jadval – Korrupsiyaviy xavf-xatar ehtimoli darajasini aniqlash mezonlari

Ehtimoli	Ta’rifi
Yuqori	— O‘ziga xos xavf-xatar darajasi yuqori — Nazorat tadbirlarining mavjud emasligi / sezilarli darajada kam-ko‘stini to‘ldirish kerak bo‘lgan nazorat tadbirlarining mavjudligi — Tartib-taomilni ichki hujjatlar yordamida aniq tartibga solinishi mavjud emasligi — Tartib-taomilni avtomatlashtirish mavjud emasligi/darajasi pastligi
O‘rtacha	— O‘ziga xos xavf-xatar darajasi o‘rta — Tartib-taomil tartibga solingan, kam- ko‘stini oz miqdorda to‘ldirish kerak bo‘lgan nazorat tadbirlari joriy etilgan — Tartib-taomil tartibga solingan, qisman avtomatlashtirilgan, biroq etarli darajada shaffof emas — O‘ziga xos xavf-xatar darajasi yuqori xavf-xatarni kamaytirish uchun etarli bo‘lgan nazorat tadbirlari, jumladan O‘zbekiston texnik jihatdan tartibga solish agentligi va uning tizim tashkilotlarining ichki hujjatlari bilan tartibga solingan, kamida uchta shaxs tomonidan kross-funksional nazorat (O‘zbekiston texnik jihatdan tartibga solish agentligi va uning tizim tashkilotlarining nazorat qilinishi)ni ko‘zda tutuvchi nazorat tadbirlarining mavjudligi — Tartib-taomil qisman yoki to‘liq avtomatlashtirilgan
Past	— O‘ziga xos xavf-xatar darajasi past — O‘ziga xos xavf-xatar darajasi o‘rta hamda xavf-xatarni kamaytirish uchun yetarli bo‘lgan nazorat tadbirlari, jumladan ichki hujjatlar bilan tartibga solingan, kamida

Ehtimoli	Ta’rifi
	uchta shaxs tomonidan kross-funksional nazoratni ko‘zda tutuvchi nazorat tadbirlarining mavjudligi — Tartib-taomil to‘liq avtomatlashtirilgan

5.2-jadval – Korrupsiyaviy xavf-xatarning oqibat (ta’sirchanlik) darajasini aniqlash mezonlari

Oqibat darajasi	Obro‘ga putur etkazish	Javobgarlik
Yuqori	— Xavf-xatar tashkilotning mamlakat va xalqaro miqyosdagi obro‘siga sezilarli ravishda putur etkazadi	— O‘zbekiston texnik jihatdan tartibga solish agentligi va uning tizim tashkilotlarida xodimlariga nisbatan jinoiy ish qo‘zg‘atish uchun tegishli organlarga hujjat yuborish tashabbusi bilan chiqish
O‘rta	— OAVda salbiy hodisaning yoritilishi; — Aholi va hamkorlardan salbiy fikrlar va shikoyatlar olish; — xavf-xatar tashkilot obro‘siga mahalliy darajada putur etkazadi.	— O‘zbekiston texnik jihatdan tartibga solish agentligi va uning tizim tashkilotlarida xodimlariga nisbatan ma’muriy surishtiruv o‘tkazish uchun hujjatlarni Korrupsiyaga qarshi kurashish agentligiga yuborish tashabbusi bilan chiqish
Past	— Aholi, mahalliy OAVlardan vaziyatga izoh berishni so‘rab alohida so‘rovlar tushishi mumkin	— Agentlik tizimi xodimlariga nisbatan xizmat tekshiruvi o‘tkazish tashabbusi bilan chiqish mumkin

5.1-rasm. Qoldiq xavf-xatar darajasini aniqlash shakli

